

گزارش نتایج ارزیابی اجرای دستورالعمل برقراری تماس پوست با پوست مادر و نوزاد بلافاصله پس از تولد و شروع شیرمادر در ساعت

اول در دانشگاههای علوم پزشکی کشور سال ۱۳۹۶

دفتر سلامت جمعیت خانواده و مدارس، اداره سلامت کودکان

تهیه و تدوین بترتیب صروف الفبا:

سوسن سعدوندیان ، راهله طغیانی ، دکتر شهناز علایی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت بهداشت
دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس
اداره سلامت کودکان

عنوان	صفحه
• مقدمه	۴
• نتایج ارزیابی انجام شده در سال ۱۳۹۶ از نحوه اجرای دستورعمل	
شروع شیرمادر در ساعت اول تولد	۶
۱. نتایج مربوط به کلیات اجرای دستورالعمل: بررسی و مشاهده (فرم شماره یک)	۷
۲. نتایج مربوط به آگاهی و عملکرد کارکنان در اجرای دستورالعمل (فرم شماره دو)	۷
۳. نتایج اجرای دستورالعمل بر اساس مصاحبه با مادران (فرم شماره ۳)	۸
۴. نتایج اجرای کلی دستورالعمل	۸
۵. چند نکته مهم	۹
• نمودارها:	۱۱
نمودار شماره ۱- میانگین امتیاز اجرای کلیات دستورالعمل تماس پوست با پوست و شروع شیرمادر (فرم شماره یک) به تفکیک دانشگاهها در سال ۱۳۹۶	
نمودار شماره ۲- میانگین امتیاز آگاهی و عملکرد کارکنان در مورد اجرای دستورالعمل تماس پوست با پوست و شروع شیرمادر (فرم شماره دو) به تفکیک دانشگاهها در سال ۱۳۹۶	
نمودار شماره ۳- میانگین امتیاز اجرای دستورالعمل تماس پوست با پوست و شروع شیرمادر بر اساس مصاحبه با مادر در مورد (فرم شماره سه) به تفکیک دانشگاهها در سال ۱۳۹۶	
نمودار شماره ۴- میانگین امتیاز اجرای کلی دستورالعمل تماس پوست با پوست و شروع شیرمادر به تفکیک دانشگاهها در سال ۱۳۹۶	
نمودار شماره ۵- مقایسه میانگین امتیاز اجرای کلیات دستورالعمل تماس پوست با پوست و شروع شیرمادر (فرم شماره یک) به تفکیک دانشگاههای رتبه ۱	
نمودار شماره ۶- مقایسه میانگین امتیاز اجرای کلیات دستورالعمل تماس پوست با پوست و شروع شیرمادر (فرم شماره یک) به تفکیک دانشگاههای رتبه ۲	

نمودار شماره ۷- مقایسه میانگین امتیاز اجرای کلیات دستورالعمل تماس پوست با پوست و شروع

شیرمادر (فرم شماره یک) به تفکیک دانشگاههای رتبه ۳

نمودار شماره ۸- مقایسه میانگین امتیاز آگاهی و عملکرد کارکنان در مورد اجرای دستورالعمل تماس

پوست با پوست و شروع شیرمادر (فرم شماره دو) به تفکیک دانشگاههای رتبه ۱

نمودار شماره ۹- مقایسه میانگین امتیاز آگاهی و عملکرد کارکنان در مورد اجرای دستورالعمل تماس

پوست با پوست و شروع شیرمادر (فرم شماره دو) به تفکیک دانشگاههای رتبه ۲

نمودار شماره ۱۰- مقایسه میانگین امتیاز آگاهی و عملکرد کارکنان در مورد اجرای دستورالعمل تماس

پوست با پوست و شروع شیرمادر (فرم شماره دو) به تفکیک دانشگاههای رتبه ۳

نمودار شماره ۱۱- مقایسه میانگین امتیاز اجرای دستورالعمل تماس پوست با پوست و شروع شیرمادر بر

اساس مصاحبه با مادر (فرم شماره سه) به تفکیک دانشگاههای رتبه ۱

نمودار شماره ۱۲- مقایسه میانگین امتیاز اجرای دستورالعمل تماس پوست با پوست و شروع شیرمادر بر

اساس مصاحبه با مادر (فرم شماره سه) به تفکیک دانشگاههای رتبه ۲

نمودار شماره ۱۳- مقایسه میانگین امتیاز اجرای دستورالعمل تماس پوست با پوست و شروع شیرمادر بر

اساس مصاحبه با مادر (فرم شماره سه) به تفکیک دانشگاههای رتبه ۳

مقدمه

در سال ۱۹۸۹ سازمان جهانی بهداشت و یونیسف در بیانیه مشترکی "ده اقدام برای تغذیه موفق تغذیه با شیرمادر" را به منظور حفظ، حمایت و ترویج تغذیه با شیرمادر معرفی کردند و در سال ۱۹۹۱ بر اجرای ده اقدام بعنوان ضوابط بین المللی دوستدار کودک جهت تغذیه و مراقبت شیرخواران در بیمارستان ها تاکید نمودند. طی سال های متمادی مطالعات متعددی تاثیر بسزای اجرای این ضوابط را در شروع موفق شیردهی و تداوم آن نشان داده اند.

برخی از این اقدامات از جمله اقدام چهارم تحت عنوان "تماس پوست با پوست مادر و نوزاد بلافاصله پس از زایمان و شروع تغذیه با شیرمادر ظرف ساعت اول تولد" از حساسیت ویژه ای برای حفظ بقا و سلامت شیرخوار و موفقیت شیردهی برخوردار است.

برقراری تماس پوست با پوست مادر و نوزاد بلافاصله پس از زایمان و شروع تغذیه با شیر مادر در ساعت اول تولد موجب ثبات فیزیولوژیک و متابولیک نوزاد، بهره مندی از منافع آغوز، برقراری پیوند عاطفی (BONDING) مادر و نوزاد، موفقیت و استمرار بیشتر در تغذیه با شیرمادر و تضمین سلامت کودک و نهایتا پیشگیری از ۱ میلیون موارد مرگ و میر نوزاد در جهان می گردد .

با توجه به اهمیت برقراری به موقع تماس پوست با پوست مادر و نوزاد و شروع تغذیه با شیر مادر در ساعت اول تولد و نواقص موجود در اجرای آن، به منظور تقویت و اجرای استاندارد اقدام چهارم دوستدار کودک ، برنامه ریزی مدونی (از سال ۱۳۹۲) در کمیته کشوری شیرمادر به شرح ذیل صورت گرفت:

۱. ساب کمیته کشوری شیرمادر در ساعت اول تولد به منظور برنامه ریزی ، بازنگری دستورالعمل، تدوین و چاپ راهنمای آموزشی برای کارکنان ، برگزاری کارگاههای آموزشی تشکیل و جلسات آن برگزار گردید.

۲. برگزاری کارگاه های آموزشی جهت پرسنل بیمارستان اکبرآبادی که بعنوان مرکز آموزش کشوری شیرمادر تجهیز شده بود و محل برگزاری کارگاه هاست (در تاریخ ۶ و ۸ بهمن ماه ۹۲) برگزار شد .

۳. کارگاه های آموزشی یک روزه "شروع شیرمادر در ساعت اول تولد" به شرح ذیل در بیمارستان فوق الذکر برگزار گردید :

۴. تشکیل یک تیم ۷ نفره از هر دانشگاه (این تیم شامل کارشناس شیر مادر معاونت بهداشت دانشگاه، کارشناس شیر مادر معاونت درمان دانشگاه، یک عضو کمیته دانشگاهی شیر مادر، مسئول برنامه شیر مادر در بیمارستان معرفی شده، یک نفر متخصص زنان، یک نفر متخصص بیهوشی، یک نفر متخصص

اطفال یا ترجیحا فوق تخصص نوزادان معرفی شده از بیمارستان بود) و در مرحله اول برنامه ریزی اجرای دستورالعمل تماس پوست با پوست در یک بیمارستان از هر دانشگاه انجام شد.

۵. شرکت ۵ تا ۶ دانشگاه در هر دوره کارگاه، برنامه ریزی و اجرا شد. بدین ترتیب جمعا طی ۱۲ کارگاه یک روزه، تیم های ۷ نفره از ۵۷ دانشگاه آموزش دیدند.

۶. اولین کارگاه در سال ۹۲ (مورخ ۹۲/۱۱/۱۳ و ۹۲/۱۲/۴) برگزار گردید و تا نیمه دوم سال ۹۳ در مجموع تعداد ۱۲ کارگاه در مرکز آموزش کشوری شیرمادر در بیمارستان اکبرآبادی برگزار شد.

۷. مکاتبه با دانشگاه های شرکت کننده در کارگاه های ساعت اول به منظور تهیه جدول زمان بندی آموزش دستورالعمل کشوری "تغذیه با شیر مادر در ساعت اول زندگی" انجام شد و مقرر گردید، ظرف یک ماه کل پرسنل یک بیمارستان منتخب خود را آموزش داده و دستورالعمل ساعت اول را اجرا نمایند و طی ۶ ماه اول ۹۳ کل بیمارستان های دانشگاه خود را آموزش داده و دستورالعمل را اجرا، نظارت و پیگیری نمایند.

۸. برگزاری یک دوره آموزشی کشوری یک روزه تماس پوست با پوست جهت تکمیل آموزش دانشگاه ها توسط وزارت متبوع با حضور ۴ نفر از هر دانشگاه (شامل کارشناسان شیرمادر حوزه بهداشت و درمان، یک متخصص کودکان و یک متخصص زنان) در سال ۹۶ در سالن امام جواد وزارت اجرا شد.

۹. نظام ارزیابی اجرای دستورالعمل شامل چک لیست و راهنمای نحوه اجرای ارزیابی و فرم جمع بندی نتایج تدوین گردید و به دانشگاهها ابلاغ گردید. ارزیابی اجرای دستورالعمل ساعت اول در بیمارستان ها توسط دانشگاههای علوم پزشکی در سال ۹۶ انجام و نتایج در فرم جمع بندی ثبت شد و به اداره سلامت کودکان جهت جمع بندی نتایج کشوری ارسال شده است.

۱۰. به منظور ارتقا عملکرد بیمارستان ها و اجرای استاندارد اقدام چهارم دوسستار کودک، می بایست مداخلات موثر بر اساس نتایج ارزیابی توسط دانشگاه ها برنامه ریزی و اجرا شود. اجرای مداخلات در پایان سال ۹۶ گزارش شده است. تداوم پیگیری و نظارت بر اجرای مداخلات تا ارتقا شاخص و حفظ استانداردها ضروری است.

ضمن قدردانی از زحمات کارشناسان محترم تغذیه با شیرمادر دانشگاههای علوم پزشکی کشور برای اجرای ارزیابی، نظارت و پیگیری مداخلات لازم، امید است با تعامل همکاران محترم حوزه بهداشت و درمان، اجرای ده اقدام دوسستار کودک و بویژه اقدام چهارم؛ این اقدام حیاتی برای شروع زندگی و موثر برای تداوم تغذیه با شیرمادر، به نحوه استاندارد آن نزدیکتر شود و کلیه نوزادان و مادران بتوانند از مزایای آن بهره مند شوند.

نتایج ارزیابی انجام شده در سال ۱۳۹۶ از نحوه اجرای دستورالعمل شروع شیرمادر در ساعت اول

"نحوه اجرای دستورالعمل تماس پوست با پوست مادر و نوزاد و شروع شیرمادر در ساعت اول تولد" در تعداد ۵۲۷ بیمارستان در ۵۸ دانشگاه از طریق چک لیست مورد ارزیابی قرار گرفته است که نتایج آن در قالب نمودار های (۱) تا (۴) به تفکیک دانشگاه ها همراه با میانگین کشوری ارائه می شود. همچنین به منظور امکان مقایسه دانشگاه ها، نمودارهای (۵ تا ۱۳) به تفکیک رتبه بندی^۱ دانشگاه ها تهیه و گزارش گردید.

نکته: "چک لیست ارزیابی دستورالعمل تماس پوست با پوست مادر و نوزاد و شروع تغذیه با شیر مادر در ساعت اول تولد" در بیمارستان های دوستدار کودک در قالب ۳ فرم (فرم شماره یک کلیات یا بررسی و مشاهده، فرم شماره دو مصاحبه با کارکنان و فرم شماره سه مصاحبه با مادران) تنظیم و تکمیل گردیده است. فرم شماره دو برای ۴ نفر از کارکنان و فرم شماره سه برای ۶ نفر از مادران تکمیل گردید.

در جمع بندی کشوری بشرح ذیل نتایج برای کل سولات هر فرم استخراج و تحلیل گردید، بطوری که نتیجه کلی برای فرم های شماره یک، دو و سه به تفکیک اعلام گردید که وضعیت را در مورد کلیات اجرای دستورالعمل (فرم یک)، آگاهی و عملکرد کارکنان (فرم دو) و عملکرد بر اساس مصاحبه با مادران (فرم سه) نشان می دهد. در برخی از دانشگاه ها تعداد مصاحبه شدگان چه کارکنان و چه مادران کمتر از تعداد تعیین شده در دستورالعمل بوده که در محاسبه میانگین امتیاز موارد فوق لحاظ نگردید.

مقتضی است دانشگاه ها به تفکیک سولات هر فرم نیز نتایج خود را استخراج و مداخلات لازم را برنامه ریزی

نمایند.

۱- نتایج مربوط به کلیات اجرای دستورالعمل: بررسی و مشاهده (فرم شماره یک)

تعداد سولات مربوط به فرم شماره یک ۱۱ مورد و شامل دو بخش مربوط به بررسی "مستندات" و "مشاهده" می باشد. در بخش مربوط به مستندات: (برگزاری کارگاه های آموزشی تماس پوست با پوست با مشارکت هسته آموزشی، صدور گواهی برای کارکنان، وجود کتاب راهنمای آموزشی و دستورالعمل) بررسی می شود و در قسمت مشاهده: (وضعیت اتاق نگهداری نوزاد و مادر از نظر دما، نور، لباس جلو باز مادر، نحوه مراقبت از مادر و نوزاد در حین و پس از زایمان مانند پرهیز از اقدامات تهاجمی، ساکشن و وارمر، ثبت زمان تماس پوستی، اختصاص یک ماما به هر مادر از آغاز لیبر تا پایان ساعت اول ..) بررسی می گردد.

^۱ رتبه بندی دانشگاه ها در این گزارش بر اساس رتبه بندی اعلام شده توسط ستاد مرکز مدیریت و گسترش شبکه انجام شده است.

نتایج نشان می دهد، میانگین امتیاز کشوری اجرای کلیات دستورالعمل تماس پوستی مادر و نوزاد بلافاصله

پس از تولد و شروع شیرمادر در ساعت اول ۷۸ درصد است. (نمودار ۱)

دانشگاه های بیرجند، کرمانشاه، جیرفت، یاسوج، بابل، مشهد، اصفهان، کردستان، زاهدان، همدان، سراب، کرج، کرمان، هرمزگان، شیراز، سمنان، اهواز، تهران، ایران، لرستان، گلستان، تربت جام، گناباد، لارستان، گیلان، اردبیل، جهرم، آذربایجان غربی، بوشهر و یزد امتیاز پایین تری از حد میانگین کشوری کسب نموده اند.

همچنین نتایج در مورد کلیات اجرای دستورعمل (فرم شماره یک) بر حسب "رتبه بندی دانشگاه ها" به تفکیک هر دانشگاه در نمودارهای ۵ تا ۷ ارائه گردیده است.

۲- نتایج مربوط به آگاهی و عملکرد کارکنان در اجرای دستورالعمل (فرم شماره دو) :

فرم شماره دو مربوط به مصاحبه با کارکنان بوده که مطابق با راهنما، مصاحبه با ۴ نفر از کارکنان (مامای اتاق زایمان/ مامای مسئول اتاق عمل) انجام شده است. در این فرم اطلاعات مربوط به : گذراندن دوره آموزشی و بررسی آگاهی کارکنان در زمینه فوائد، زمان، مدت و چگونگی تماس پوست با پوست مادر و نوزاد، عملکرد آنان در مورد اقداماتی که پس از خروج نوزاد از رحم انجام می شود، نحوه برقراری تماس پوستی، شروع شیرمادر، پرهیز از مراقبتهای غیر فوری ، محل نگهداری مادر و نوزاد طی ساعت اول ... سوال گردیده است.

نتایج نشان می دهد میانگین امتیاز کشوری آگاهی و عملکرد کارکنان در اجرای صحیح دستورعمل ۷۷ درصد

بوده است. (نمودار شماره ۲)

دانشگاه های یاسوج، گلستان، کرمان، جیرفت، شهرکرد، اهواز، شیراز، بوشهر، همدان، کرمانشاه، بهبهان، یزد، بیرجند، اسفراین، اصفهان، فسا، تربت جام، ایران، مشهد، لرستان، کرج، زاهدان، گیلان، آذربایجان غربی، جهرم، گناباد، لارستان، رفسنجان، اردبیل امتیاز پایین تری نسبت به میانگین کشوری کسب نموده اند.

نتایج در مورد آگاهی و عملکرد کارکنان در اجرای دستورالعمل ساعت اول بر حسب "رتبه بندی دانشگاه ها" در نمودارهای ۸ تا ۱۰ ارائه گردیده است.

۳- نتایج مربوط به اجرای دستورالعمل بر اساس مصاحبه با مادران (فرم شماره سه)

با استفاده از فرم شماره سه با ۶ نفر از مادران زایمان کرده مصاحبه انجام شده است . در این بخش ۱۹ سوال (سوالات بسته و باز) در خصوص آموزشهای ارائه شده به مادر، آگاهی مادر در خصوص اهمیت و چگونگی و فوائد تماس پوست با پوست مادر و نوزاد ، علائم آمادگی نوزاد برای شیرخوردن و سوالاتی در خصوص نحوه

مراقبت های انجام شده و عملکرد بیمارستان شامل مکان نگهداری، زمان و مدت برقراری تماس پوستی با نوزاد و شروع شیرمادر، کمک کارکنان برای در آغوش گرفتن و شیردادن نوزاد، پرهیز از اقدامات غیرفوری مانند تزریق ویتامین K، معاینه نوزاد توسط پزشک بر بالین مادر... وجود دارد.

نتایج نشان می دهد، میانگین امتیاز کشوری برای اجرای دستورالعمل بر اساس مصاحبه با مادران ۵۹ درصد است. (نمودار ۳)

دانشگاه های شیراز، کرمان، اصفهان، لارستان، تربت حیدریه، جیرفت، بوشهر، کرمانشاه، قزوین، نیشابور، رفسنجان، زابل، گلستان، مشهد، تربت جام، اسفراین، قم، کرج، اهواز، لرستان، شهرکرد، سراب، آذربایجان غربی، یزد، گناباد و جهرم از میانگین کشوری امتیاز پایین تری دارند.

نتایج در مورد عملکرد اجرای دستورالعمل بر اساس مصاحبه با مادران بر حسب "رتبه بندی دانشگاه ها" در نمودارها ی (۱۱ تا ۱۳) ارائه گردیده است.

• **نتیجه اجرای کل دستورالعمل:**

نتیجه اجرای کلی دستورالعمل یعنی مجموع امتیازات هر سه فرم در قالب نمودار کلی شماره (۴) ارائه گردیده است. **نتایج نشان می دهد میانگین امتیاز کشوری برای اجرای دستورالعمل تماس پوستی مادر و نوزاد بلافاصله پس از تولد و شروع شیرمادر در ساعت اول ۶۸ درصد است. (نمودار ۴)**

امتیاز دانشگاه های فسا، اسفراین، هرمزگان، ایرانشهر، زاهدان، همدان، سبزوار، مشهد، گلستان، کرمان، تربت حیدریه، جیرفت، قم، گیلان، اصفهان، اردبیل، لارستان، بوشهر، شهرکرد، تربت جام، اهواز، کرمانشاه، رفسنجان، کرج، لرستان، یزد، آذربایجان غربی، گناباد و جهرم برای اجرای کلی دستورالعمل از میانگین کشوری پایین تر می باشد.

با توجه به نتایج بدست آمده انتظار می رود برنامه ریزی و اقدامات لازم برای طراحی و اجرای مداخلات در راستای بهبود وضعیت اجرای دستورالعمل تماس پوست با پوست مادر و نوزاد و شروع شیرمادر در ساعت اول در بیمارستان های تحت پوشش هر دانشگاه صورت گیرد:

۱- کلیات اجرای دستورالعمل (فرم شماره یک): با توجه به اینکه فرم شماره یک، کلیات اجرا و الزامات برنامه و مقررات اعلام شده در دستورالعمل می باشد، انتظار می رود وضعیت موارد ذکر شده در فرم

مذکور(آموزش کارکنان، شرایط دما و نور و...، لباس مادر، وضعیت و شرایط مراقبت از مادر و نوزاد در حین و پس از زایمان مانند پرهیز از اقدامات تهاجمی، ساکشن و وارمر، ثبت زمان تماس پوستی..)، تاکنون در بیمارستان ها به ویژه بیمارستان های تابعه دانشگاه های با سابقه و نیز دانشگاه های رتبه یک در شرایط قابل قبول تری باشد. همچنین در فرم مذکور تفاوت بین کمترین و بیشترین میانگین امتیاز قابل توجه می باشد.

۲- آگاهی و عملکرد کارکنان در اجرای دستورالعمل (فرم شماره دو) : ضروری است فرم شماره دو مربوط به مصاحبه با کارکنان برای افراد شاغل در بیمارستان به تعدادی که در راهنما و چک لیست ارزیابی پیش بینی گردیده به دلیل اهمیت تعیین نقاط ضعف و مشکلات و طراحی مداخلات موثر تکمیل گردد که متأسفانه مورد فوق در بسیاری از بیمارستان ها رعایت نگردیده بود. همچنین با توجه به اینکه سوالات در این قسمت در خصوص بررسی وضعیت آگاهی و عملکرد کارکنان می باشد لازم است چک لیست ها توسط کارشناسان معاونت درمان و بهداشت بررسی و نسبت به برنامه ریزی و برگزاری کارگاه های آموزشی و دوره های بازآموزی کارکنان، اقدام لازم صورت گیرد و در الویت های آموزشی مدنظر قرار گیرد.

۳- اجرای دستورالعمل بر اساس مصاحبه با مادران (فرم شماره سه) : با توجه به اینکه این فرم از طریق مصاحبه با مادران تکمیل می گردد، ضروری است به منظور تعیین مشکلات و نقاط ضعف، برای تعداد مادران ذکر شده در راهنما، تکمیل شود و همچنین در نمونه ها، مصاحبه با مادران با زایمان طبیعی، سزارین، بیحسی ناحیه ای مدنظر قرار گیرد.

ضمناً با توجه به اینکه سوالات این بخش وضعیت اجرای دستورالعمل را از منظر گیرنده خدمت نشان می دهد، لازم است نتایج به تفکیک سوالات چک لیست ها توسط کارشناسان محترم بررسی شود و برای رفع مشکلات و نیز آموزش مادران اقدام گردد.

• چند نکته مهم:

۱. اجرای دستورالعمل برقراری زودهنگام تماس پوستی مادر و نوزاد و شروع تغذیه با شیرمادر در ساعت اول تولد (اقدام چهارم از اقدامات دهگانه) همه ساله از طریق اجرای برنامه پایش و ارزیابی مجدد بیمارستان های دوستدار کودک مورد بررسی قرار می گیرد، لیکن به لحاظ اهمیت این اقدام در حفظ بقا و سلامت نوزادان و شروع موفق شیردهی با اثر مثبت بر تداوم تغذیه با شیر مادر، برنامه ریزی ویژه ای در راستای ارتقاء وضعیت اجرای آن شامل تهیه و تدوین دستورالعمل و کتاب راهنمای

آموزشی کارکنان، برگزاری کارگاه های آموزشی و ارزیابی کمی و کیفی و اجرای مداخلات لازم صورت گرفته است و لازم است تا تحقق اهداف این توجه ویژه ادامه یابد.

۲. اجرای موفق این فعالیت همانند بسیاری از فعالیت های ترویج تغذیه با شیرمادر حاصل تقویت هماهنگی های چند بخشی به ویژه همکاری بخش بهداشت و درمان است.

۳. فراهم نمودن بستر لازم و اجرا در بیمارستان ها، آموزش و آمادگی مادران باردار برای همکاری و درک اهمیت این اقدام، آموزش قبل و حین خدمت کارکنان از جمله مواردی است که با همکاری تنگاتنگ بین معاونت های درمان، بهداشتی و آموزشی قابل اجرا است.

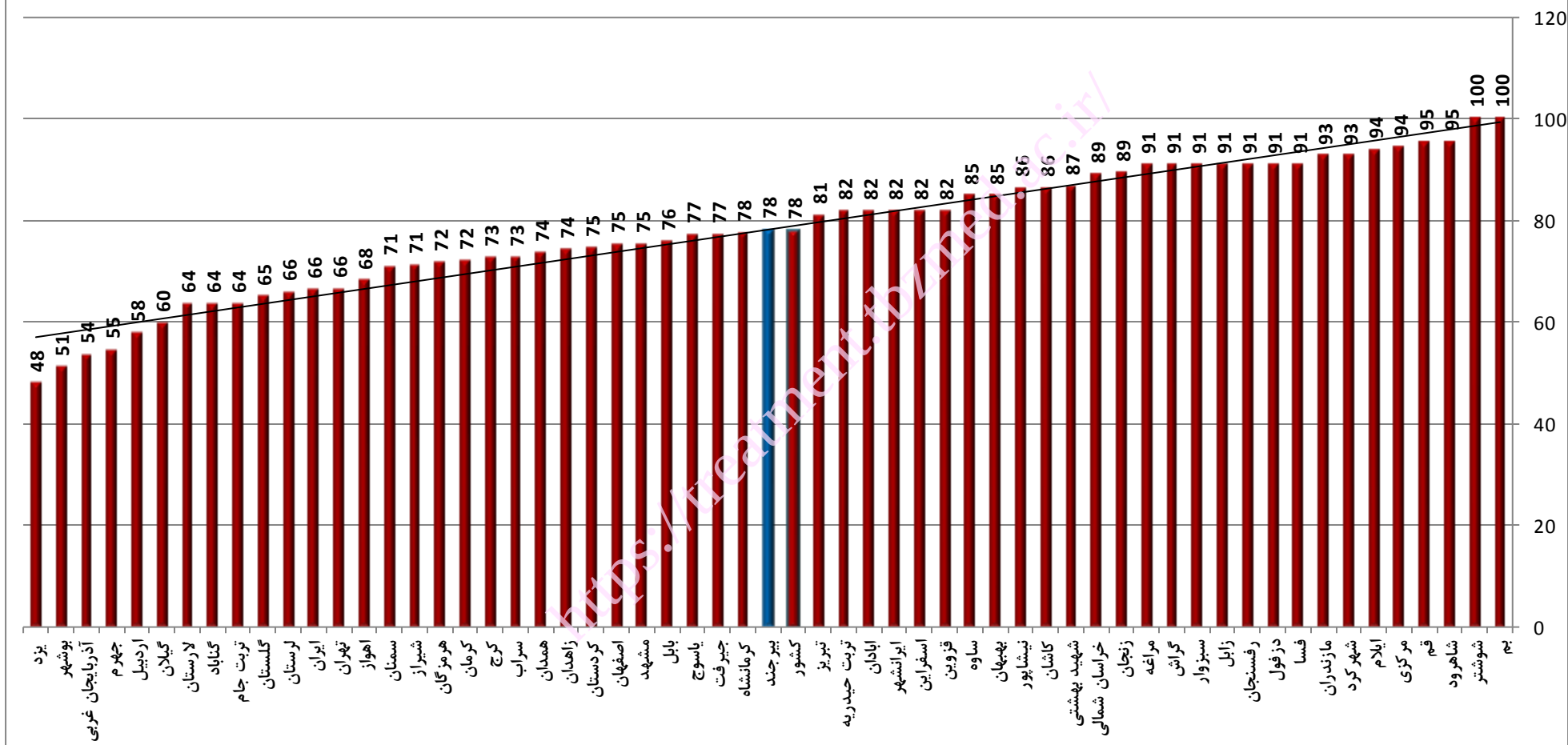
۴. نظارت و پیگیری کارشناسان ستادی شیرمادر در بخش بهداشت و درمان، تلاش کارشناسان شیرمادر بیمارستانها و رعایت دقت و صحت در ارزیابی به منظور رفع مشکلات، حساسیت کلیه پزشکان و کارکنان مسئول مراقبت مادر و نوزاد در بیمارستان و عاملین زایمان و همکاری و نظارت اعضا کمیته های شیرمادر بیمارستان برای مداخلات بموقع از دیگر مواردی است که در راستای بهبود کیفی اجرای این برنامه تاثیر گذار است.

همانطور که ذکر شد انتظار می رود همکاران محترم کارشناس شیرمادر بهداشت و درمان در دانشگاه خود به نتایج ارزیابی هر بیمارستان به تفکیک سوالات هر فرم توجه کرده و رفع مشکل و مداخلات لازم را از بیمارستان مورد نظر طلب نمایند تا تمامی نوزادان کشور بتوانند از بهترین شروع زندگی برخوردار شوند .

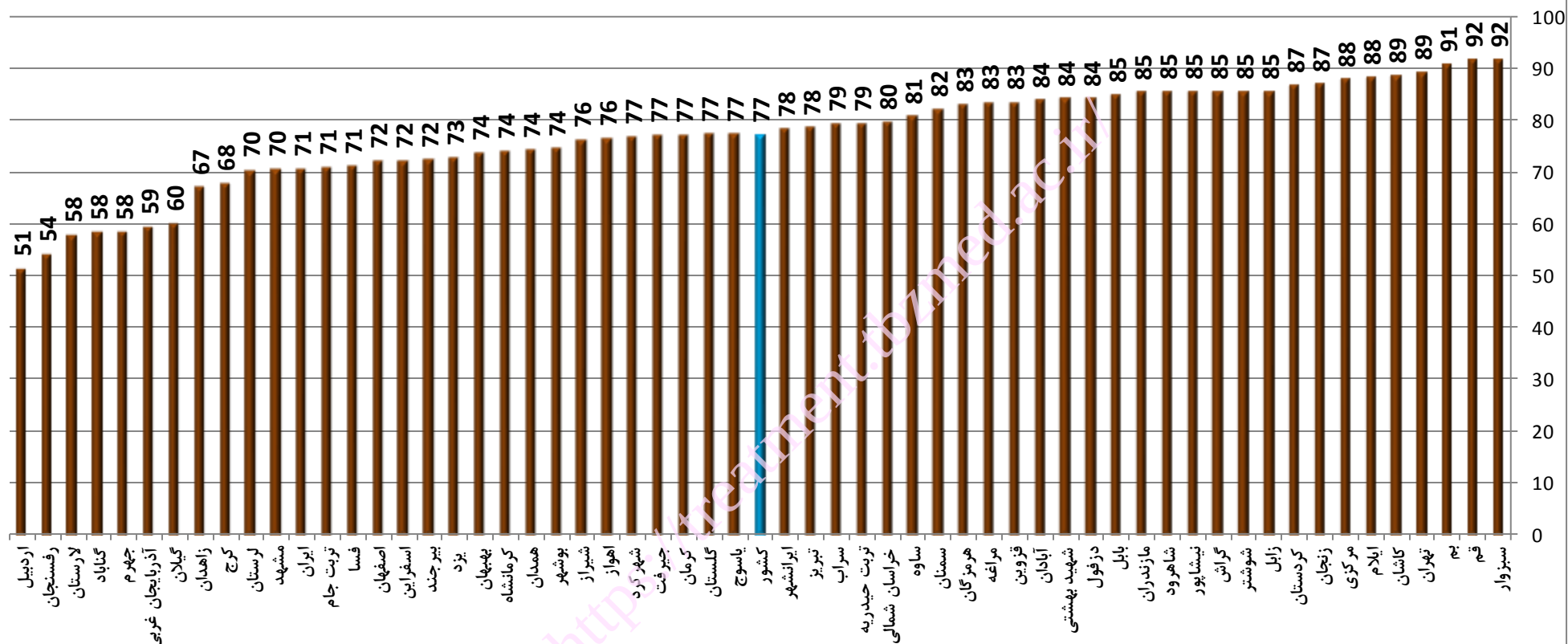
شیرمادر حیات بخش و تغذیه با شیرمادر بهترین انتخاب است

و بهترین شروع زندگی را به نوزادان هدیه می کند.

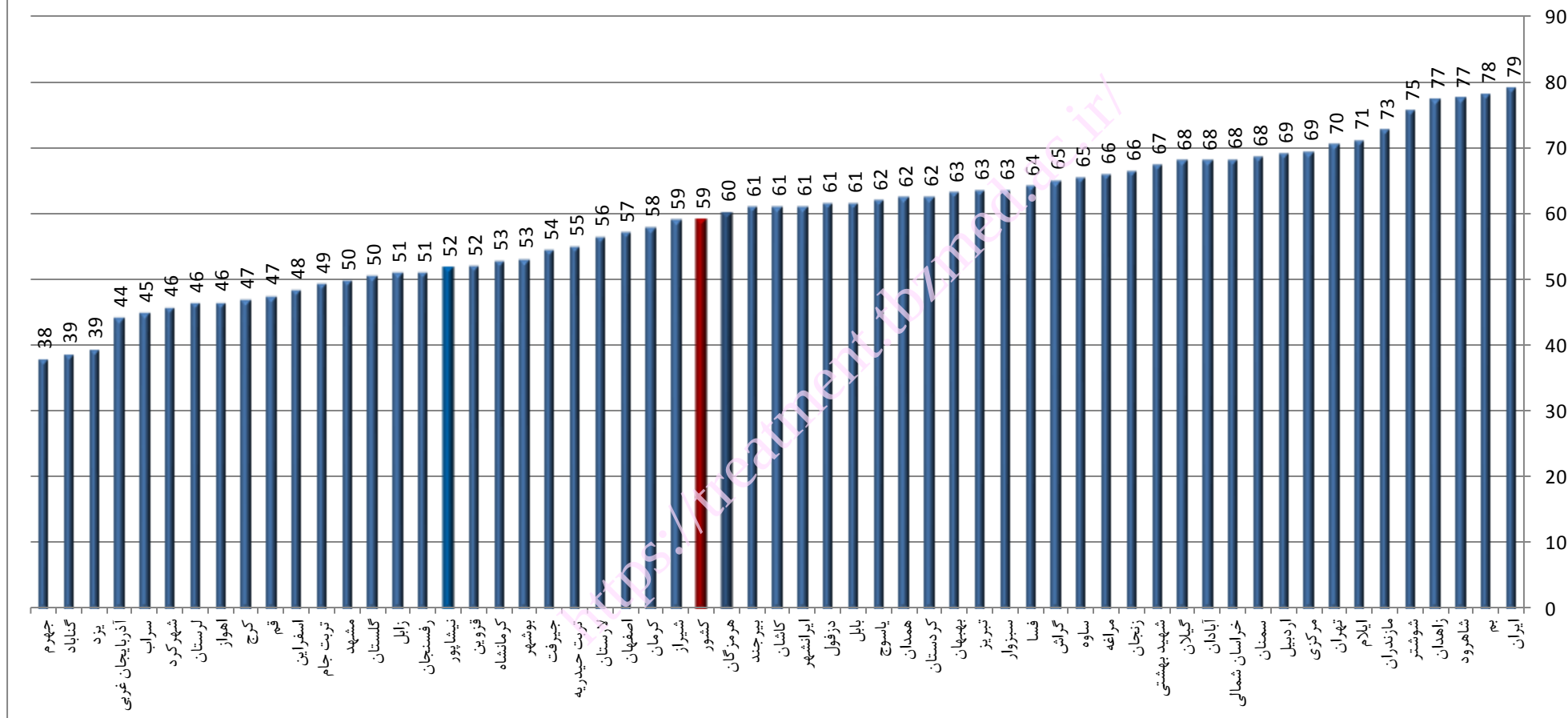
نمودار ۱ - میانگین امتیاز اجرای کلیات دستور عمل تماس پوست با پوست و شروع شیرمادر در ساعت اول تولد (فرم شماره ۱) به تفکیک دانشگاه های علوم پزشکی کشور در سال ۱۳۹۶

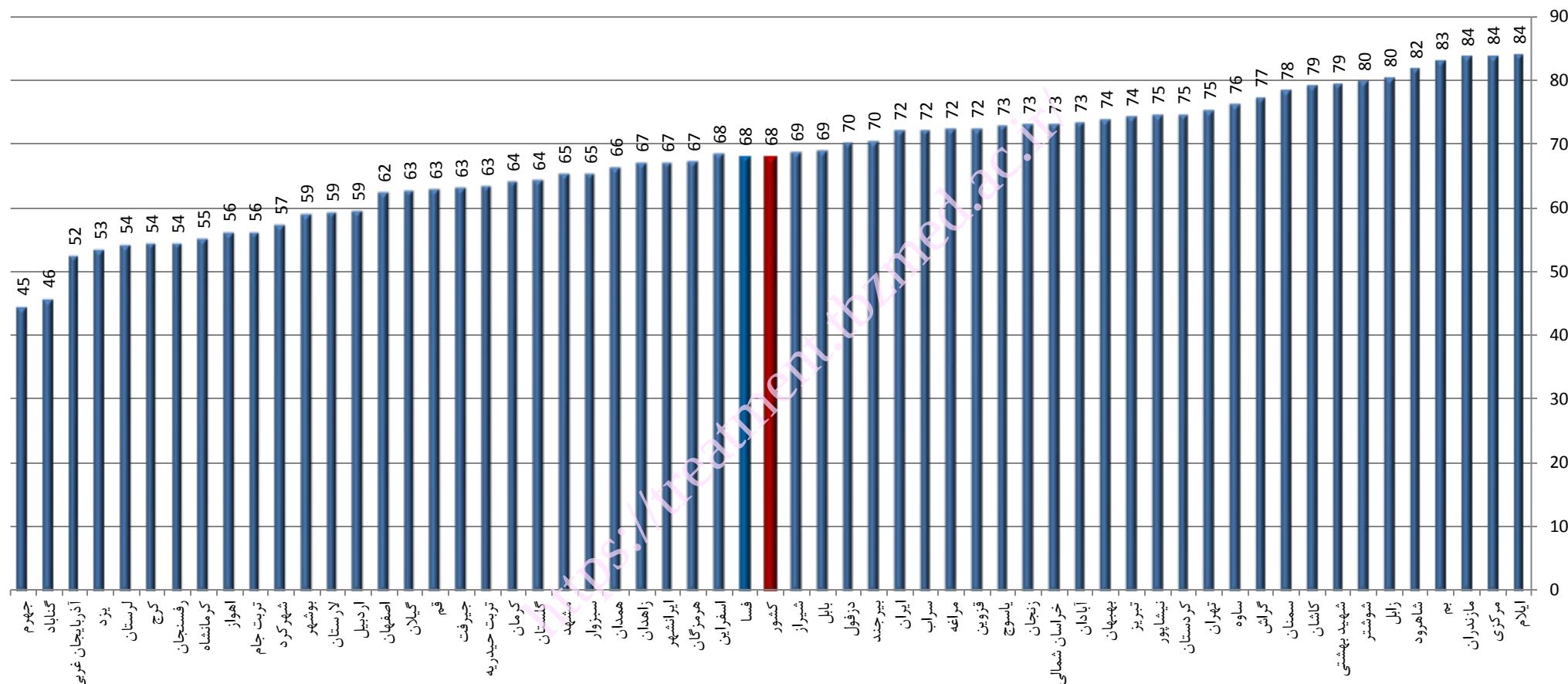
نمودار ۲- میانگین امتیاز آگاهی و عملکرد کارکنان در اجرای دستورعمل تماس پوست با پوست و شروع شیرمادر در ساعت اول تولد (فرم شماره دو) به تفکیک دانشگاه های علوم پزشکی کشور در سال ۱۳۹۶

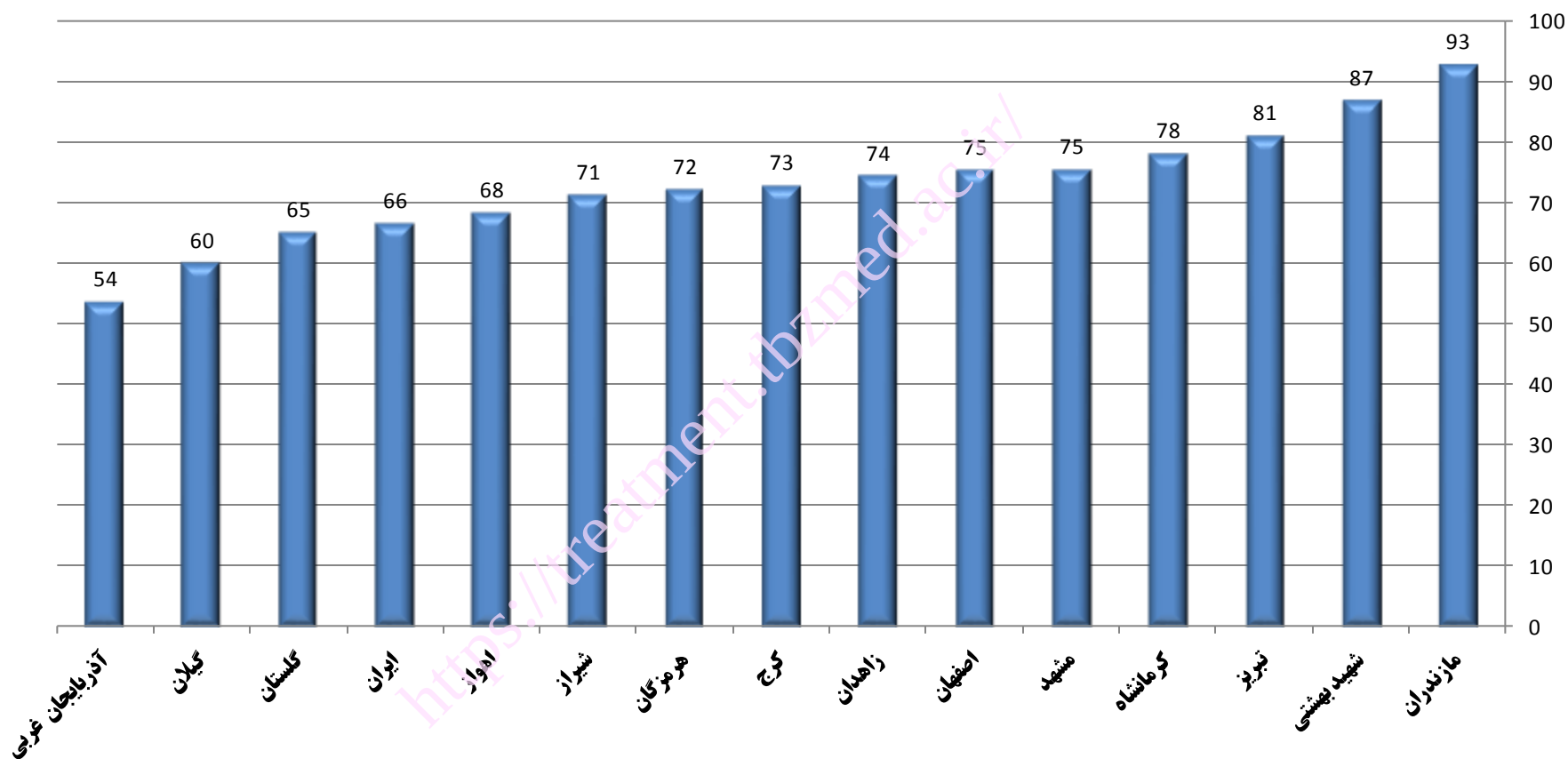
نمودار ۳- میانگین امتیاز اجرای دستور عمل تماس پوست با پوست و شروع شیرمادر در ساعت اول تولد بر اساس مصاحبه با مادران (فرم شماره سه) به تفکیک دانشگاههای علوم پزشکی کشور در سال ۱۳۹۶

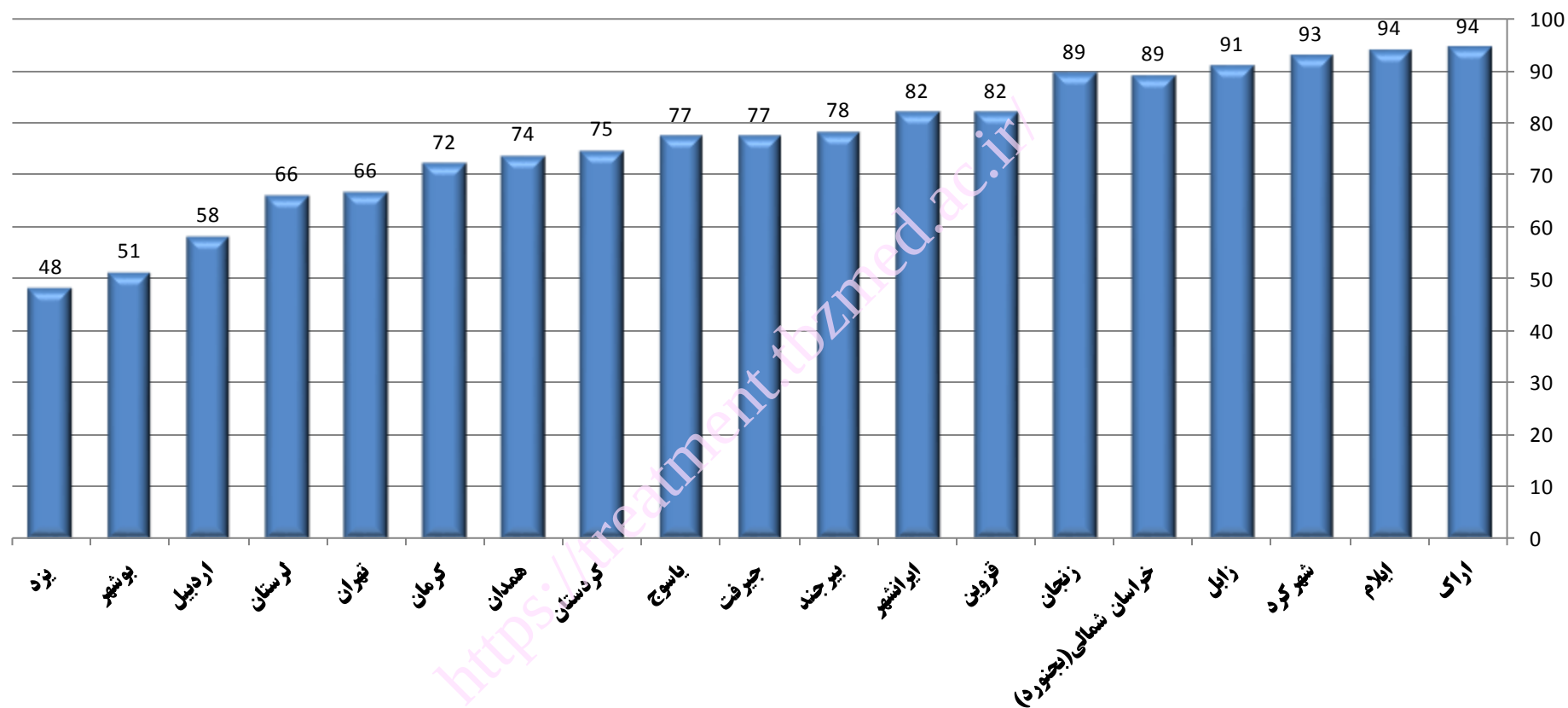
**نمودار ۴ - میانگین امتیاز اجرای کل دستور عمل تماس پوست با پوست و شروع شیرمادر در ساعت اول تولد به تفکیک دانشگاه های علوم پزشکی کشور
در سال ۱۳۹۶**

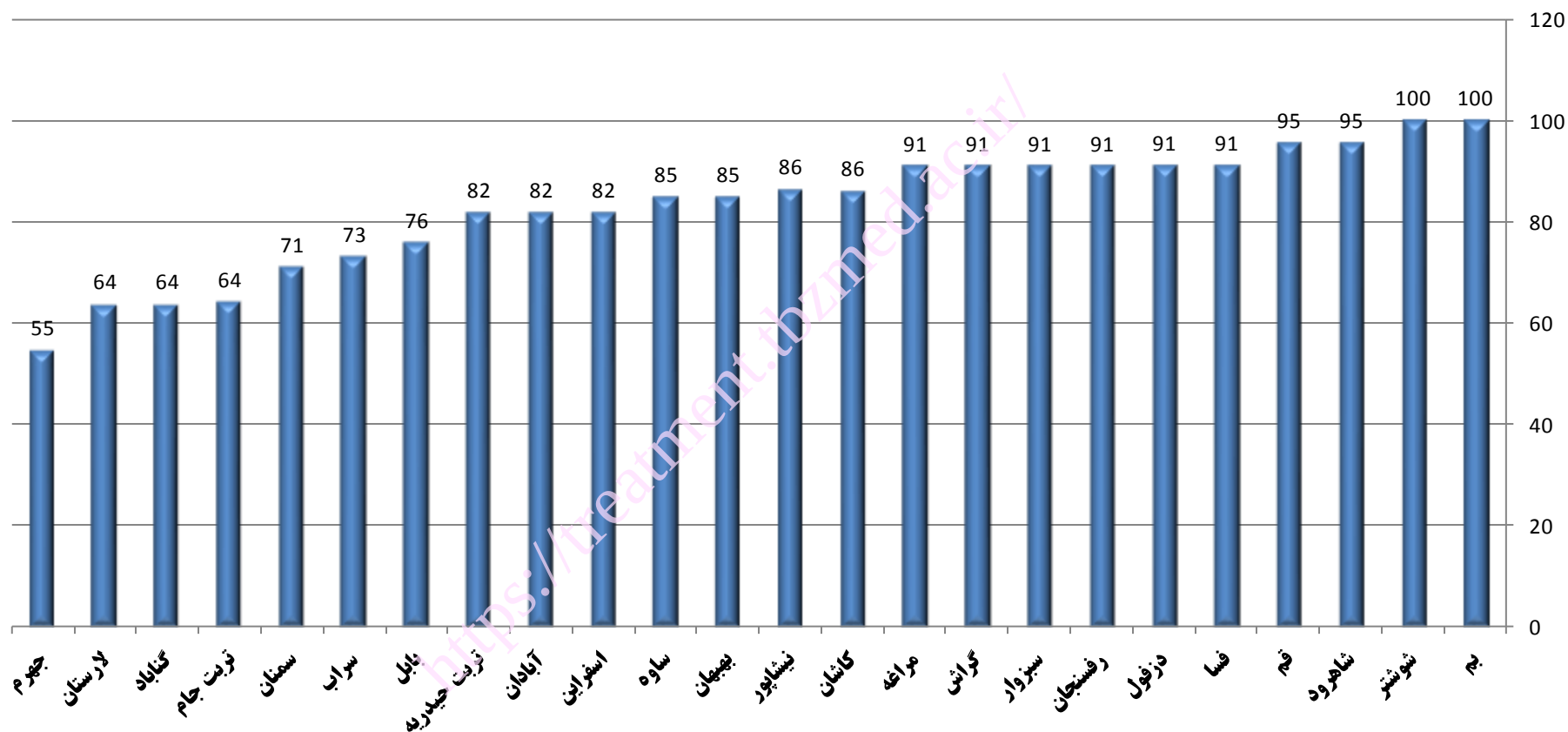
نمودار ۵- مقایسه میانگین امتیاز اجرای کلیات دستورالعمل تماس پوست با پوست و شروع تغذیه با شیر مادر در ساعت اول تولد (فرم شماره ۱) به تفکیک دانشگاه ها با رتبه یک در سال ۱۳۹۶

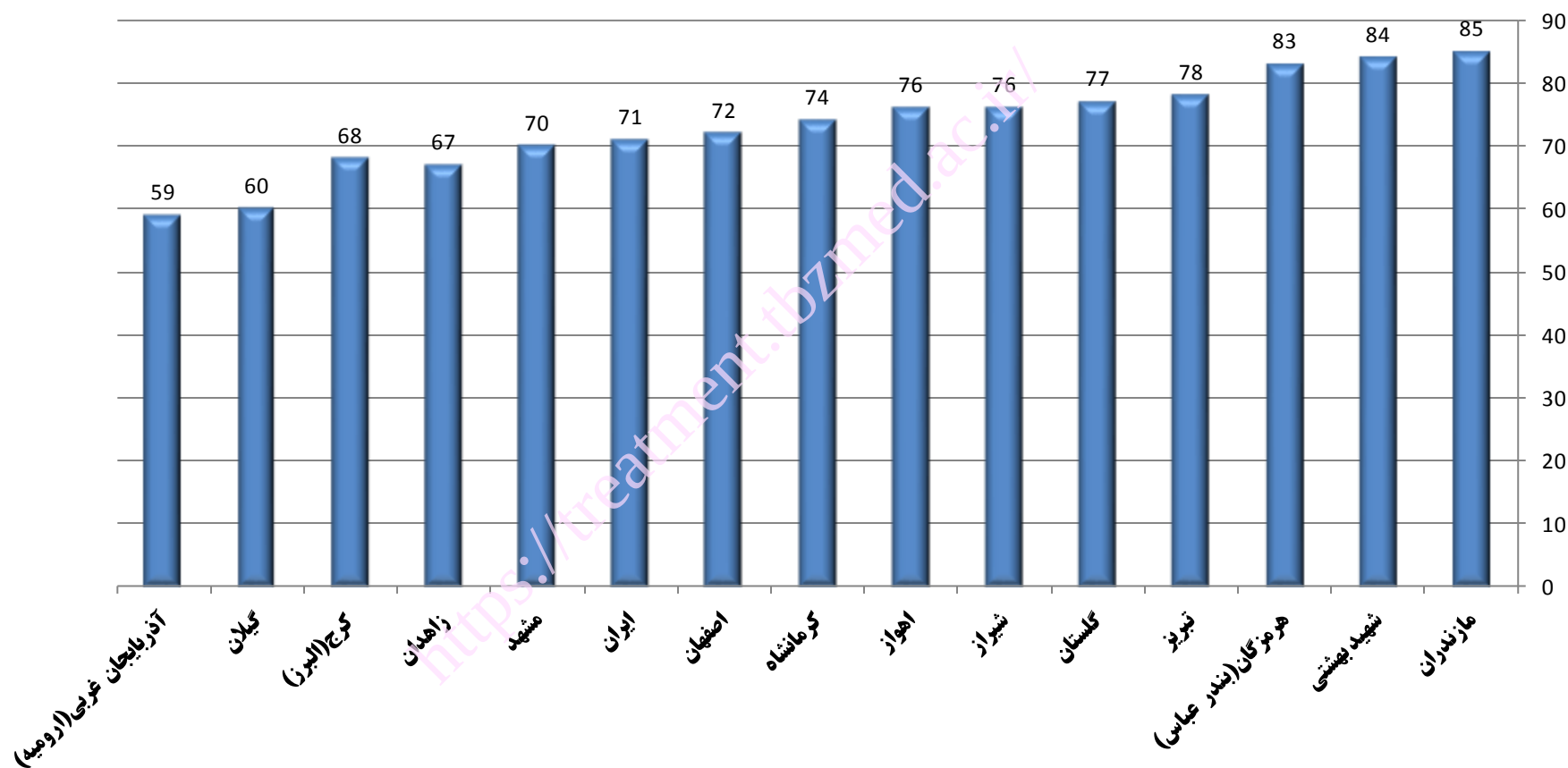
نمودار ۶- مقایسه میانگین امتیاز کلیات اجرای دستور عمل تماس پوست با پوست و شروع تغذیه با شیر مادر در ساعت اول تولد (فرم شماره یک)
به تفکیک دانشگاه‌ها با رتبه دو در سال ۱۳۹۶

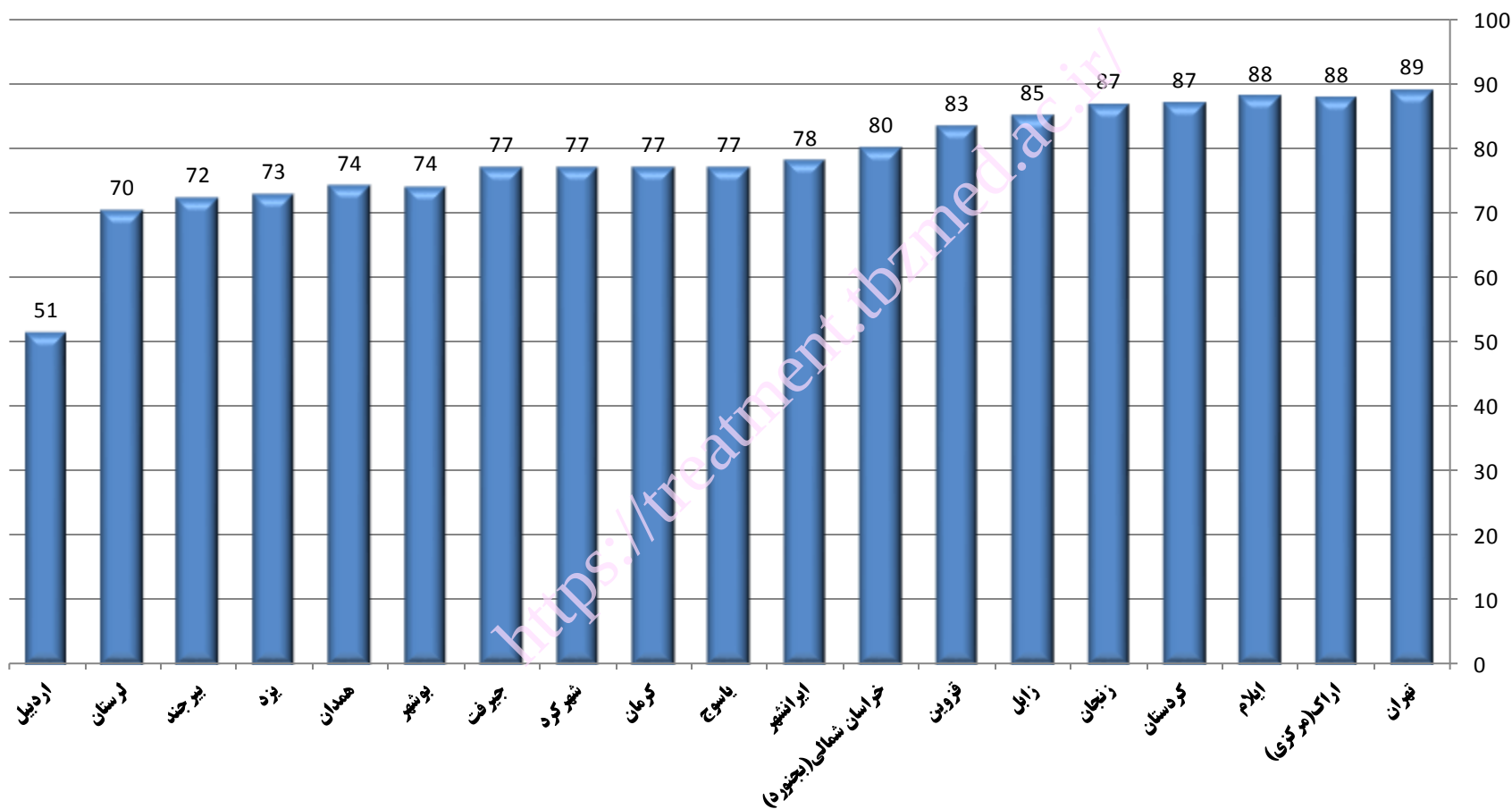
نمودار ۷- مقایسه میانگین امتیاز کلیات اجرای دستور عمل تماس پوست با پوست و شروع شیر مادر (فرم شماره یک) به تفکیک دانشگاه های رتبه سه در سال ۱۳۹۶

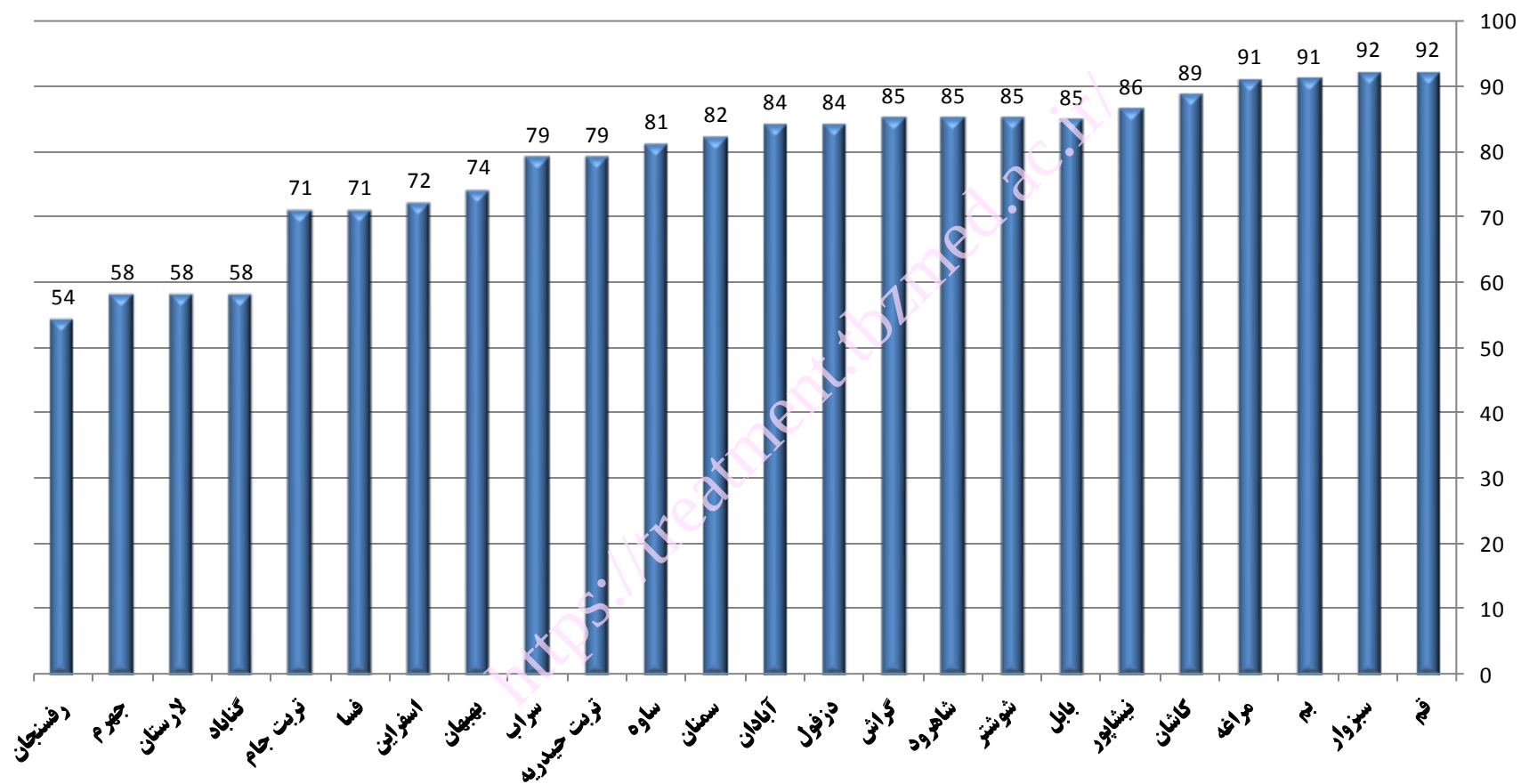
نمودار ۸ – مقایسه میانگین امتیاز آگاهی و عملکرد کارکنان در اجرای دستور العمل تماس پوست با پوست و شروع شیرمادر در ساعت اول (فرم شماره دو) به تفکیک دانشگاه های رتبه یک در سال ۱۳۹۶

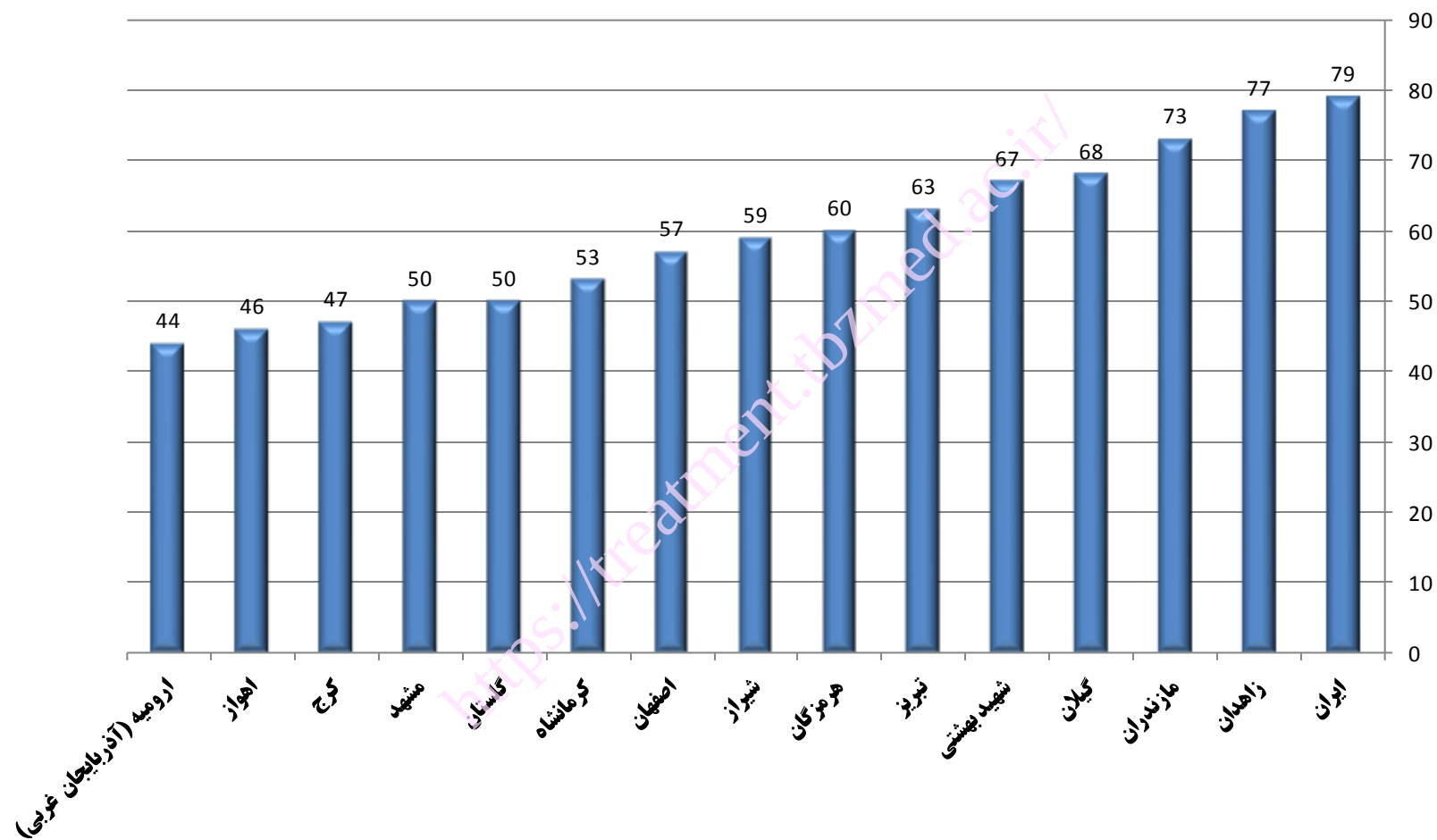
نمودار ۹- مقایسه میانگین امتیاز آگاهی و عملکرد کارکنان در اجرای دستورعمل تماس پوست با پوست و شروع شیرمادر در ساعت اول تولد (فرم شماره دو) به تفکیک دانشگاه ها با رتبه دو در سال ۱۳۹۶

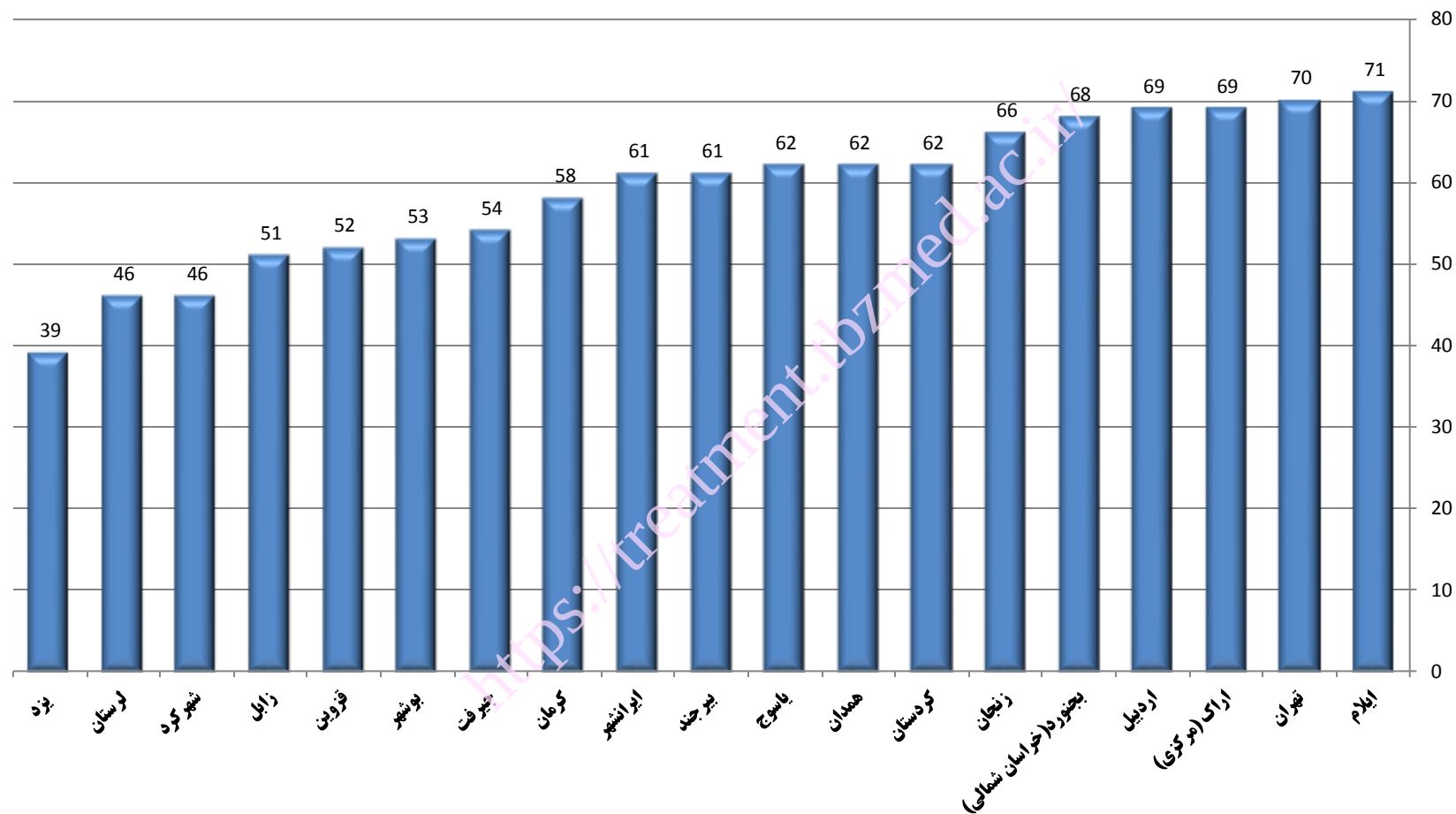
نمودار ۱۰- مقایسه میانگین امتیاز آگاهی و عملکرد کارکنان در اجرای دستورعمل تماس پوست با پوست و شروع شیرمادر در ساعت اول (فرم شماره دو) به تفکیک دانشگاه های رتبه سه در سال ۱۳۹۶

نمودار ۱۱- مقایسه میانگین امتیاز اجرای دستورعمل تماس پوست با پوست و شروع شیرمادر در ساعت اول تولد بر اساس مصاحبه با مادر (فرم شماره سه) به تفکیک دانشگاه های رتبه یک در سال ۱۳۹۶

نمودار ۱۲- مقایسه میانگین امتیاز اجرای تماس پوست با پوست و شروع شیرمادر در ساعت اول تولد بر اساس مصاحبه با مادر (فرم شماره سه) به تفکیک دانشگاه های رتبه دو در سال ۱۳۹۶

نمودار ۱۳ - مقایسه ای میانگین امتیاز اجرای دستور عمل تماس پوست با پوست و شروع شیر مادر در ساعت اول تولد بر اساس

مصاحبه با مادر (فرم شماره سه) به تفکیک دانشگاه های رتبه سه در سال ۱۳۹۶

